

Nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų, socialinės rehabilitacijos ir integracijos į visuomenę projektas „Mes esame“.

2. Projekto rengėjo (rengėjų) pavadinimas, adresas, telefonai, el. pašto adresas: Kėdainių rajono policijos komisariatas, A. Mickevičiaus g. 23, LT - 57174, Kėdainiai, telefonas (8 ~ 347) 54 212, faksas (8 ~ 347) 54 213, elektroninis paštas: kedainiai.rpk.bd@vrm.lt, danute.mykolaitiene@vrm.lt

3. Informacija apie projektą:

3.1. esamos situacijos (problemos) analizė

Daugelis tų, su kuriais dirbame yra labai sunkioje padėtyje atsidūrę žmonės, ir jų sunkumai bendruomenėje gyvenantiems dažnai būna nesuprantami. Todėl labai svarbu, kad nusikaltęs asmuo galėtų matyti ne bendruomenės atitolimą nuo jo, bet supratimą, kitų žmonių suinteresuotumą jo gyvenimu, pagalbą nesėkmių momentu. Visa tai tampa svarbiu stimulu jo aktyvumui, teisingų ir tvirtų socialinio elgesio normų įsisąmoninimui bei ėjimui prosocialaus gyvenimo būdo formavimo keliu.

Kalbant apie Kėdainių jaunimo daromus nusikaltimus, vienas svarbiausių rūpesčių yra augantis nepilnamečių ir kitų teistų asmenų pakartotinių nusikaltimų skaičius. Tiriant faktorius, įtakojančius nusikaltimų recidyvą, pastebėta tendencija, jog kuo jaunesnis asmuo padaro nusikaltimą, tuo didesnė tikimybė, jog ateityje jis įvykdys pakartotinį nusikaltimą. Ši tikimybė dar labiau sustiprėja, analizuojant nusikaltimų recidyvų atvejus, kuomet jaunam žmogui buvo paskirta laisvės atėmimo bausmė. Asmuo, anksti pradėjęs daryti nusikaltimus, neturi pradinių socialinių įgūdžių, o įgyti jų įkalinimo vietose yra labai sudėtinga. Taigi, didėja skaičius nuteistųjų, turinčių tik pradinį išsimokslinimą, neturinčių šeimų, o taip pat ir jokios darbo patirties, nekalbant jau apie profesinį mokymą. Akivaizdu, jog išvardinti veiksniai yra vieni svarbiausių ir padedančių jaunam žmogui vėl pritaipyti laisvėje, todėl jų nebuvimas gali reikšti tai, jog vis labiau silpnėja jauno žmogaus galimybės pritaipyti bendruomenėje.

Prevencijos poskyrio pareigūnai daug dėmesio skiria minėtos kategorijos asmenims. Kasdien aplankoma keletas ar keliolika tokių asmenų, vykdomas prevencinis darbas, nemokamai teikiama teisinė konsultacija, pagal galimybes – socialinė pagalba. Šios kategorijos asmenys yra įrašyti į policijos komisariato įskaitą, didžiajai daugumai yra paskirti teismo įpareigojimai. Šių asmenų kontrolę vykdo policijos komisariato ir pataisos inspekcijos pareigūnai. Tačiau analizuojant kelerių metų darbo praktiką, pastebėjome kaip neišvengiamą būtinybę dirbti bendrai, sutelkus visų suinteresuotų institucijų veiklą.

Manytume, tai kas padaryta, tai jau tam tikras indėlis mažinant šių asmenų socialinę atskirtį. Tačiau analizuojant ir vertinant nuveiktą darbą, reikia pastebėti, kad pagalba reikalinga ne tik pačiam nuteistajam, bet taip pat labai svarbu - pagalba ir šeimai. Ne mažiau svarbu keisti susiklosčiusį negatyvų bendruomenės požiūrį į nuteistąjį. Dažnai šie asmenys „nurašomi“ kaip niekam nereikalingi ir beviltiški.

2005 m. Policijos komisariato iniciatyva vyko Savivaldybės administracijos, Darbo biržos ir Pataisos inspekcijos atstovų susitikimas, kurio metu buvo aptarta teistų asmenų situacija rajone. Po šio susitikimo Policijos komisariatas pasirašė Bendradarbiavimo sutartį su Darbo birža. Tai vienas iš teigiamų pokyčių, sprendžiant nuteistųjų užimtumo problemas. Esame susitarę dėl minėtų asmenų įsidarbinimo galimybių, įsidarbinimo planų sudarymo, numatant konkrečias jų integracijos į darbo rinką priemones.

3.2. Tikslas - nuosekliai ir kompleksiškai įgyvendinant nuteistųjų ir asmenų, paleistų iš laisvės atėmimo vietų, resocializaciją, laikantis tęstinumo principo, sumažinti nusikaltimų pasikartojimo galimybę, padėti mažinti socialinę atskirtį.

3.3. Uždaviniai:

1. Padėti nuteistiems asmenims adaptuotis darbo rinkoje, spręsti užimtumo problemas.
2. Ypatingą dėmesį skiriant nepilnamečių teisės pažeidėjų, atlikusių bausmę įkalinimo įstaigoje, resocializacijai kaip pakartotinio nusikalstamumo prevencijai.
3. Vykdyti nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevenciją, ugdant jaunimui tinkamo elgesio normas, pareigos ir atsakomybės jausmą, skatinant nuoširdžius tarpusavio santykius ir bendravimą.

4. Įtraukti daugiau savanorių į naudingą ir aktyvią veiklą, kurios pagrindu kuriama ir formuojama saugi aplinka bendruomenėje.
5. Skatinti glaudesnę bendradarbiavimą tarp rajono institucijų, nevyriausybinių organizacijų, pagerinti priemonių planavimą bei veikų koordinavimą.
6. Pasidalinti patirtimi su institucijomis, turinčiomis teistų asmenų integracijos į visuomenę darbo patirtį.

3.4. Priemonės:

1. Integracija į visuomenę ir darbo rinką.
2. Pagalba buities ir darbo aplinkoje, darbinių įgūdžių įvaldyme.
3. Socialinės, psichologinės pagalbos teikimas.
4. Kryptingas darbas su pakartotinai nusikaltusiu jaunimu.
5. Jaunimo įtraukimą į sporto renginius ir kitus užsiėmimus.
6. Ugdomasis prevencinis darbas kasdieniniuose santykiuose.

3.5. Vykdomo trukmė, tęstinumas

Projektas „Mes esame“ tęstinis. Vykdomas nuo 2003 m.

3.6. Vykdytojai

Projekto vadovė Danutė Mykolaitienė, Kėdainių rajono policijos komisariato Viešosios policijos Prevencijos poskyrio viršininkė. Telefonai: darbo (8 ~ 347) 54 212, mob. tel. (8 ~ 688) 48 105, elektroninis paštas danute.mykolaitiene@vrm.lt, danmyk@one.lt

Vykdytojai:

Vilma Vyšniauskienė

Pareigos - Kėdainių rajono policijos komisariato viešosios policijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio nepilnamečių reikalų pareigūnų veiklos grupės vyresnioji specialistė. Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio nepilnamečių reikalų pareigūnų veiklos grupės vyresnioji specialistė.

Rima Adomavičienė

Pareigos – Kalėjimų departamento prie Lietuvos Respublikos Teisingumo ministerijos Kauno regiono Kėdainių rajono Pataisos inspekcijos vyresnioji inspektoriė.

Aušra Mickevičienė

Pareigos - Kėdainių rajono policijos komisariato viešosios policijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio nepilnamečių reikalų pareigūnų veiklos grupės vyresnioji specialistė.

Kęstutis Gomoliauskas

Pareigos - Kėdainių rajono policijos komisariato viešosios policijos Viešosios tvarkos skyriaus Prevencijos poskyrio vyresnysis tyrėjas.

Loreta Krylaitė

Pareigos - Kėdainių rajono savivaldybės administracijos vaiko teisių apsaugos tarnybos vyresnioji specialistė.

Jūratė Vaitonienė

Pareigos – Kėdainių rajono vaikų ir jaunimo sveikatos klubo „Sveiki“ vadovė.

3.7. Dalyviai (tikslinė grupė)

1. Nuteistieji asmenys (uždaryti areštinėje, 1089 asmenų, amžiaus vidurkis - 38 metai).
2. Asmenys, paleisti iš laisvės atėmimo vietų (215 asmenų, amžiaus vidurkis – 36 metai).
3. Asmenys, nuteisti bausmėmis, atidedant bausmės vykdymą (110 asmenų, amžiaus vidurkis – 33 metai).
4. Vaikai, atliekantys bausmę Nepilnamečių pataisos namuose (2, amžiaus vidurkis -16 metų).

3.8. Vykdomo vieta

Projekto veikla apėmė Kėdainių rajono savivaldybę. Kai kuri veikla (tarptautinė konferencija „Sisteminis požiūris į jaunimo užimtumą“ apėmė Kauno apskritį. Vyko ir tarptautinis bendradarbiavimas - Danijoje.

3.9. Partneriai, rėmėjai

1. Kėdainių pataisos inspekcija (bendradarbiavimo statusas -bendradarbiavimo laiškas)

Didžioji g. 29, Kėdainiai, tel. (8~347)60 064. Viena iš pagrindinių projekto įgyvendinimo dalyvių, kuri betarpiškai dalyvavo projekto įgyvendinime. Kaupė ir sisteminio asmenų, teistų ir grįžusių iš įkalinimo vietų duomenis, teikė pasiūlymus ir išvadas. Dalyvavo bendrose priemonėse.

2. Kėdainių darbo birža (bendradarbiavimo statusas - bendradarbiavimo sutartis)

J. Basanavičiaus 18, Kėdainiai. Teikė profesinės integracijos pagalbą. Informavo kiek tokių asmenų įdarbinta, kokios yra galimybės juos užimti.

3. Kėdainių bendruomenės socialinis centras (bendradarbiavimo statusas -bendradarbiavimo laiškas)

Radvilų g. 25, Kėdainiai, tel.(8 ~ 347) 50 497. Teikė informaciją, organizavo reikiamą pagalbą (įkurdino Nakvynės namuose, skyrė nemokamą maitinimą) .

4. Kėdainių jaunimo mokykla(bendradarbiavimo statusas – nuolatinis bendradarbiavimas)

Janušavos g. 5, Kėdainiai, tel.(8~347) 54 559. Moksleiviai dalyvavo projekte numatytose priemonėse. Su šia mokykla palaikomi nuolatiniai ryšiai, vykstant nusikaltimų ir teisės pažeidimų prevenciją. Pedagogai ir Prevencijos poskyrio pareigūnai aktyviai bendradarbiauja organizuojant įvairius renginius.

5. Kėdainių miesto ir rajono seniūnijos (11 seniūnijų) bendradarbiavimo statusas - nuolatinis bendradarbiavimas)

Kiekvienoje Kėdainių rajono seniūnijoje dirba socialiniai darbuotojai, kurie projekto metu teikė įvairias socialines paslaugas, dalyvavo projekte numatytose priemonėse.

6. Kėdainių rajono vaikų ir jaunimo sveikatos klubas „Sveiki“ (bendradarbiavimo statusas - bendradarbiavimo sutartis)

Dariaus ir Girėno 52, Kėdainiai, tel. (8 ~ 347) 60 403. Dalyvavo projekte numatytose priemonėse (pasirūpino klubo dalyvių atranka). Organizavo rezultatų pristatymą, parengiant metodinę ir vaizdinę medžiagą.

7. Kėdainių J. Radvilos kolegija(bendradarbiavimo statusas- bendradarbiavimo sutartis)

J. Basanavičiaus g. 4 Kėdainiai, tel. (8~347) 56 444. Studentai - savanoriai, aktyviai įsijungė kuriant pagalbos tinklą nuteistiesiems ir asmenims paleistiems iš laisvės atėmimo vietų, savanoriai dalyvavo numatytose veiklose, kurios orientuotos į prevencinį darbą su atstumtais ir stokojančiais paramos. Padėjo atkurti ryšius su bendruomene bei stiprino bendradarbiavimą su jau veikiančiomis institucijomis.

8. Socialinės reabilitacijos centras „Gyvybės versmė“ (bendradarbiavimo statusas- bendradarbiavimo laiškas)

Kėdainių r. Pikelių kaimas, tel. (8 ~ 37) 440 3622. Betarpiškai dalyvavo viso projekto įgyvendinime. Padedant specialistams dalyvavo projekte numatytose veiklose (veiklose, susijusioje su suaugusiais). Teikė asmenims, paleistiems iš laisvės atėmimo vietų reabilitaciją.

9. Kėdainių rajono savivaldybės administracijos Vaiko teisių apsaugos tarnyba (bendradarbiavimo statusas - nuolatinis bendradarbiavimas)

J. Basanavičiaus 36, Kėdainiai, tel.(8~347) 69 586. Nukreipė probleminių ir rizikos grupės šeimų vaikus į vykdomas programas. Dalyvavo rengiamuose mokymuose.

10. Dotnuvos parapijos namai (bendradarbiavimo statusas - nuolatinis bendradarbiavimas)

Dotnuvos k. Kėdainių r., tel. (8~347) 39 306. Į Parapijos jaunimo grupę įtraukti Dotnuvos seniūnijoje gyvenantys rizikos asmenys, organizuotos prevencinės priemonės, apsaugančias nuo žalingų įpročių. Parūpino labdarą (maisto, drabužių).

11. „KRIS – Danmark“ (bendradarbiavimo statusas - bendradarbiavimo laiškas)

Dortheavej 10.2, Kopenhaga, Danija.

Šios organizacijos skyrius yra ir Danijoje, Kopenhagoje. Organizacijos koordinatorius Jon Tonny Hansen keletą kartų buvo atvykęs į Kėdainius, supažindino su organizacijos veikla ir palaikomas tolimesnis bendradarbiavimas. Šiaurės šalių partneriai skaitė pranešimus, lankėsi įkalinimo įstaigose, dalijosi gerąja darbo patirtimi.

3.10. Sąmata

Bendra projekto vertė (gautos lėšos) 20 500 Lt bei Tarptautinės policijos asociacijos Kopenhagos skyriaus ir KRIS organizacijos natūrinis indėlis.

3.11. Rezultatai

Projekto užsibrėžtiems tikslams pasiekti su nuteistaisiais buvo numatytos kryptingos priemonės, kurios davė akivaizdžius rezultatus:

- 1.1. Suteiktos socialinės paslaugos -131 asmeniui.
- 1.2. Suteiktos informavimo ir konsultavimo paslaugos - 71 asmeniui.
- 1.3. Maitinimo - 91 asmeniui.
- 1.4. Profesinio konsultavimo ir profesinio mokymo -10 asmenų.
- 1.5. Tarpininkavimo sprendžiant jiems išlikusius klausimus -34 asmenims.
- 1.6. Laikino apgyvendinimo – 3 asmenims.
- 1.7. Užimtumo, darbo terapijos paslaugos – 26 asmenims.
2. Pagėrėjo bendruomenės informuotumas, plėtėsi ryšiai, skatinamas bendradarbiavimas, į kurį įsitraukė rajono bendruomenė.
3. Pagėrėjo socialinių paslaugų teikimo kokybė, nes reikiama informacija apie šios kategorijos asmenis bus surenkama bendromis pastangomis (į projekto įgyvendinimą įtrauktos visos pagrindinės institucijos).
4. Į projektą įsitraukė įvairių socialinių grupių asmenys (tiek aktyvūs savanoriai, tiek turintys įvairių priklausomybės problemų).
5. Į problemos sprendimą bus įtrauktos valstybės institucijos, nevyriausybines organizacijas, bendruomenė, kurios kur kas aktyviau bendradarbiavo šioje srityje nei iki šiol.
6. Išliko projekto tęstinumo galimybės.

Suprantama, kad socialinių paslaugų plėtojimas, pagalbos suteikimas turi būti ne vienkartinis ar epizodinis momentas, o ilgas, sistemingas darbas, todėl stengiamės kurti ilgalaikes programas, konkrečius veiksmų planus šiam darbui įgyvendinti. Bendradarbiavimas ir partnerystė tarp įvairių institucijų stiprėja, jaunų žmonių motyvacija sąmoningai dalyvauti pozityviame bendruomenės gyvenime aktyvesnė.

Manome, kad mums pavyko (remiantis projekto dalyvių apklausos rezultatais – 76 % ieško pagalbos ir nori keistis) padėti suklydusiems asmenims suprasti, ką jie gali keisti, kokios yra galimybės kiekvienu atveju, ir kaip jie gali tas galimybes įgyvendinti.

Projekto dalyviai stažuotės Danijoje metu aptarė ir išanalizavo tiek Lietuvai, tiek Danijai aktualią jaunimo nusikalstamumo problemą, teistų asmenų integracijos į visuomenę galimybes, pasidalijo vykdomos prevencinės veiklos patirtimi. Šiaurės šalyse (Danijoje) įgyta patirtis pasitarnaus ne tik Kėdainių rajone, bet ir kituose panašaus savo gyventojų skaičiumi, rajonuose. Konferencijos dalyviams buvo suteikta teorinių ir praktinių žinių apie socialinių tarnybų, policijos ir švietimo įstaigų bendradarbiavimą ir veiklą.

Projektą gali vykdyti ir kiti šalies subjektai.

4. Projekto atitiktis kriterijams, kurie nustatyti Nusikaltimų ir kitų teisės pažeidimų prevencijos projektų (programų) konkurso nuostatų 24 punkte.

1. Projektas skirtas aktualiausiai rizikos grupei – nuteistiems asmenims ir asmenims lygtinai paleistiems iš laisvės atėmimo vietų.
2. Akivaizdus projekto rezultatų teigiamas poveikis: iš projekte dalyvavusių šios grupės asmenų tik 6 padarė nusikalstamas veikas.
3. Didelis paslaugų gavėjų skaičius.
4. Skatinama partnerystė tarp valstybės institucijų ir nevyriausybinių organizacijų bei pačios bendruomenės (11 organizacijų dalyvavo projektinėje veikloje).
5. Projektas yra tęstinis, teigiamai įvertintas, todėl gali būti pakartojamas ir kitų subjektų.